OMIN Käsin

N:o 4
1939

Pienen koulutytön neuleasu.
Työohjeet sivulla 10.

OMIN *Käsin* KOTILIEDEN KÄSITYÖLEHTI
N:o 4 2. VUOSIKERTA ELOKUUN 8. P:NÄ 1939

NYT ON TEHTÄVÄ SE, MITÄ ENSI KUUSSA TARVITAAN

Elina Sadeniemi: Etumus **»Vierailu».** *Vaaleansininen, viehättävä vierailupuvun etumus on silkkipalttinasta valmistettu ja sirolla reikä- ja valko-ompelulla koristettu. Se on yhdistetty tylliseen selkäkappaleeseen ja vyötäröllä on kuminauha kiinnitys. Ainekset 68: —.*

Pehmeä, punainen, kirjottava kaulaliina **»Tuuli».** *Piirrettynä ja aloitettuna 48: —.*

Esittämämme naisen hansikkaat ovat vaaleanruskeaa ja tummanruskeaa säämiskää. Erikoisuus näissä hansikkaissa on se, että sormien välissä oleva nahka kiertää yhtäjaksoisena sormenpäiden ympäri, joten niihin ei muodostu ollenkaan helposti aukenevia saumoja. Hansikkaat kiinnitetään tummanruskeilla napeilla. Nahka ja kaavat 48: —. Saatavana olevien kaavojen numerot 6 1/2 ja 7.

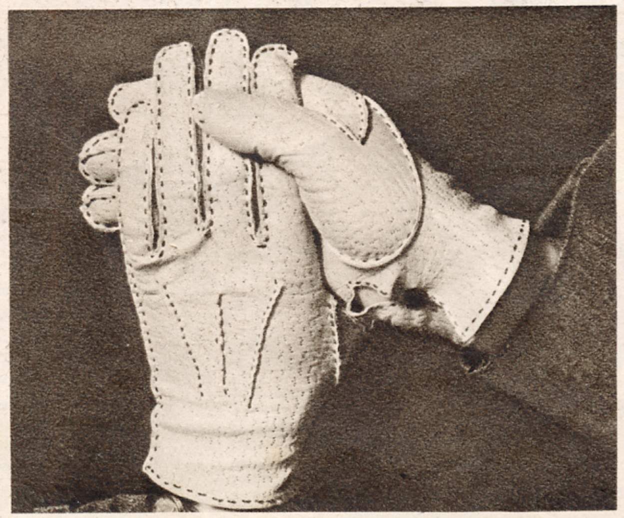

Miehen käsineet *on ommeltu tummanruskealla langalla keltaisesta, erittäin taipuisasta nahasta. Kalvosimessa on nappikiinnitys. Numero 8 1/2 saatavissa, hinta 52: —.*

Kesä innoittaa

TUOREIN LIINA.

Viola Grästen: Liina »KUKKAISTANSSI». (Yllä.) Valkoinen, pellavainen etamiiniliina on koristettu pohjaompeleisilla kukkakuvioilla. Kukkien varret on ommeltu varsipistoilla. Myssy on samanvärinen ja siinä toistuu sama kukkakimppuaihe kuin liinassakin. Kokonaisuus on todellakin siro ja hienostunut. Reunassa reikäpäärme. Aloitettuna lankoineen: liina 180: —, myssy 45: —.

Vas.:
Aino Pohjonen: Tyyny »NISUNJYVÄ». Keltaruskealle, kotikutoiselle pellavakankaalle on kuviot ommeltu tummanruskealla ja valkoisella. Tyyny on hillitty ja arvokkaan näköinen. Aloitettuna lankoineen: 100: —. Koko 43 × 45 cm.

Oik.:
Toini Nyström: Tyyny »SUVI». Pehmeä vaaleanvihreä pohja on kotikutoista vistrakangasta. Kuvioissa on keltaista, valkoista, punertavaa ja tummanruskeaa. Aloitettuna lankoineen 85: —.

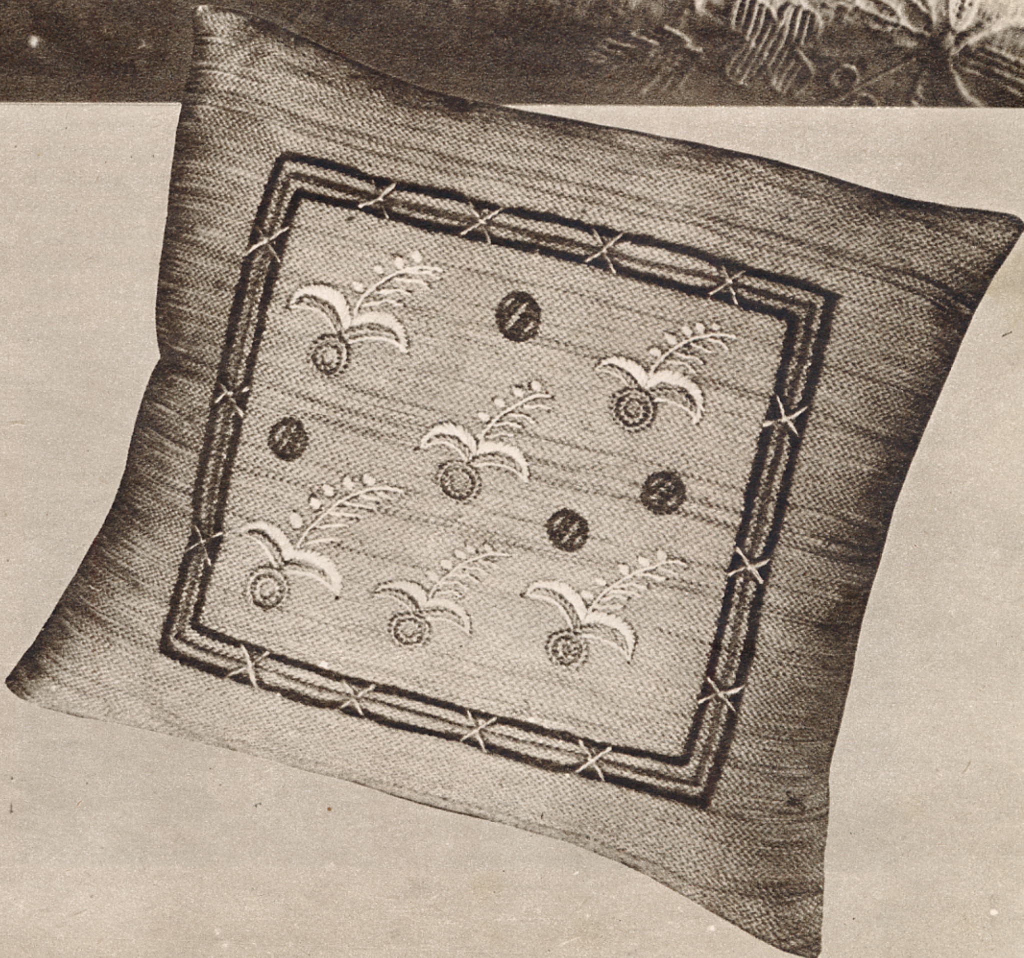

KUMMIKERHON TOIMINNANJOHTAJA:

Tehtyä — ja vielä tekemätöntä

Suurena ilonaiheena Kotilieden Kummikerhon jäsenille ja ystäville voimme nyt kertoa, että Kummikerhon välityksellä on vajaan 1 1/2 vuoden aikana lahjoitettu 12 lehmää lapsirikkaisiin, lehmää vailla oleviin salokoteihin. Tuskin me rintamaiden asukkaat osaamme kuvitellakaan, miten suuriarvoinen lahja lypsylehmä on köyhään kotiin, jossa sen antama maito on erinomainen perusravinto lapsille monena vuotena eteenpäin, lapsille, joiden terveys ja kehitys ehkä tähän asti on kärsinyt aliravitsemuksesta. Pienen mökin elintaso nousee huomattavasti, kun navettaan saadaan lypsävä lehmä. Se on kodin yhteinen aarre, ja kaikki kynnelle kykenevät lapset ovat innostuneesti mukana kokoamassa lemmikilleen heiniä ja lehdeksiä soilta ja metsistä.

Sanomattoman kiitollisina ovat lasten vanhemmat kirjoittaneet meille ja kertoneet omasta ja lastensa onnesta saatuaan odottamatta näin suuren lahjan. Kaikki he vakuuttavat ruokkivansa ja hoitavansa lahjalehmää hyvin. Kodin pienimpien lasten nimiin laaditussa lahjakirjassa on määräys, että lehmän voinnista on ainakin kerran vuodessa tehtävä ilmoitus nimeltä mainitulle arvovaltaiselle henkilölle, esim. seurakunnan kirkkoherralle, kätilölle tai opettajalle.

MONET PIENET PUROT . . .

Mistäkö nyt on tullut varoja koko tusinan käsittävän karjan ostoon, kun keväällä oli ostettu yhteensä vain neljä lehmää? Alkakaamme pienimmistä puroista, jotka yhdessä muodostavat suuren joen: ns. r a h a n k e r u u k e r h o t. Näiltä on vähin erin kertynyt jo usean lehmän hinta. (Olisi syytä yhä enemmän perustaa rahankeruukerhoja — niiden toimintamuoto on mitä yksinkertaisin: Toistensa luo säännöllisesti omia käsitöitään tekemään kokoontuvat tuttavat maksavat kahvistaan yhteiseen kassaan ja kertyneet varat lahjoitetaan Kummikerhon vaatetus- tai lehmärahastoon. Suosittelemme lämpimästi tätä mutkatonta tapaa auttaa köyhien salokotien pieniä lapsia.)

Edelleen Lauttakylässä toimiva kummikerho lahjoitti Ella-lehmän hinnan, Rauhalan Alipäällystönaisten kummikerho Rautavaaraan Rauha-nimisen, ja Lahdessa naisten pukimon kummikerho antoi pohjois-pohjalaisen kodin lapsille Punikki-lehmän sekä lisäksi varat maitoastioihin.

Suurimman erän lehmärahastoomme on antanut Amerikassa Canadan Timminsissä maanmiestemme perustama kummikerho. (Kuva n:ossa 2 tänä vuonna.) Viime vuonna tämä kerho lahjoitti paitsi vaatteita, lähes kymmenentuhatta rahassa. Näillä varoilla he toivoivat ostettavan mm. kaksi lehmää. Tänä keväänä mainitulta kerholta taas tuli 8 000: — markan rahalahja, joka oli aikaansaatu toimeenpanemalla ohjel-

Nuori lehmänomistaja Hanna Helena on herttainen siitä huolimatta, että kummikerhon lahjoittama talvitakki on vähän pitkänlainen. Ensi kerralla hänen oma kumminsa, lastenkodin johtajatar Hämeestä, ompelee tyttöselleen takin oikein mittojen mukaan.

Vas. Porvoon T a r m o l a n kummikerho, joka on osoittautunut nimensä arvoiseksi. Sitä todistavat kerhon harvinaisen runsaat ja hyvät vaatelähetykset.

Hanna Helenan äiti Punikkia noutamassa.

mallinen illanvietto arpajaisineen sikäläisten suomalaisten keskuudessa. Lahjoittajat lausuivat toivomuksen, että varoilla ostettaisiin ainakin kolme lehmää. Lehmien hinta on vaihdellut 1 450: — — 2 300: —.

Näin on yhteisvoimin ostettu kummikerhojen pieni karja — Ruusu, Kyittö, Perjakka, Orvokki, Kumina, Kurssi, Menestys, Ella, Rauha, Punikki, Paras, Lemmikki, — pysyvästi antamaan vitamiinipitoista maitoa rakkaille lapsille Suomemme uudisraivaajakodeissa.

MITÄ HERTTAISIMPIA KIRJEITÄ

tuo posti meille joka päivä. Kummikerhojen jäsenet ilmaisevat ilonsa avustustyömme laajenemisesta. Useat kerhot ovat valtavasti kasvaneet, innostus kummikerhotyöhön on suuri ja kerhoillat viihtyisiä, he kertovat. Usein meitä kehoitetaan kirjoittamaan enemmän salokodeissa vallitsevasta puutteesta, näin herättääksemme kylmiä mieliä lämpenemään kummikerhon toiminnalle.

Kummilasten äidit kertovat, kuinka rakkaita »kummit» ovat lapsille. Heistä puhutaan kuin hyvistä enkeleistä. Eräs äiti kertoo, että joka kerta lasten pukeutuessa saamiinsa vaatteisiin he muistavat mainita kummitätejä, sulkevatpa heidät vielä iltarukouksiinsakin. Eräs opettaja kertoo: »Kuulin, kun Sihvosen pieni poika äidiltä pyysi ylleen 'taivaan Isän antamaa villapaitaa', joka lause mielestäni hyvin toi esille mielialan, miten lahja oli vastaanotettu.»

Meille täällä keskuskerhossa on erinomaisen rohkaisevaa saada jakajilta tietoja avustustemme pysyvistäkin tuloksista. He kertovat, kuinka kummikerhojen lahjat ovat tuoneet uutta elämän rohkeutta koteihin, joita ainainen puute on painanut melkein toivottomuuteen. Pohjois-karjalainen opettaja kertoo perheenisästä, joka jo vuoden ajan on uudella innolla tehnyt työtä omiensa hyväksi, sen jälkeen kun Kummikerho alkoi avustaa hänen perhettään. Hän on lakannut juopottelemasta ja istuu nyt hyvin puettujen lastensa kanssa säännöllisesti sunnuntaisin kirkossa. Hyvien lähimmäisten osoittama myötätunto ja kädenojennus on tuonut lapsille apua ja vanhemmille se on antanut uutta uskoa tulevaisuuteen. Lahjat ovat vähentäneet katkeruutta yhteiskuntaa kohtaan, missä sitä on ollut, ja hyvällä syyllä voinemme sanoa, että kummikerhotyö on yhtenä pienenä osana kansamme yhtenäistyttämisessä.

Pohjoispohjalaisen kätilön kirjeestä lainaamme: »Varmaan ette Te siellä osaa kuvitellakaan sitä työtänne niin suuriarvoiseksi kuin se todella on. Usein ovat silmäni kyyneltyneet nähdessäni tätä ääretöntä kurjuutta, sillä kaupunkiseudun ihmisenä en osanut kuvitella, että näin kurjissa oloissa voidaan elää. — Olen tuntenut täällä ollessani erittäin suurta rakkautta näitä kurjia koteja kohtaan, joissa olen nähnyt osaansa tyytyväisiä ihmisiä, joilla on vielä säilynyt isänmaa rakkaana ja Jumala taivaassa kaiken ylinnä. Häntä lähemmäksi ovat heitä vieneet suuret puutteet ja kärsimykset.»

KESÄLLÄ ON TOIMINTA JATKUNUT

entiseen tapaan. Vaatelahjoja tuli kerhoilta kevätkesällä runsaasti. Osa vaatteista on lähetetty edelleen, mutta varsinaiset talvivaatteet olemme säilyttäneet täällä syksyn lähetyksiin.

Syksyn kuluessa ja ennen joulua toivottavasti kerhot lähettävät meille vaatteita niin runsaasti, että riittää kaikille luetteloissamme oleville lapsille. Jouluksi toivomme taas voivamme lähettää kaikille kodeille jouluiloa tuottavia lahjoja. Mutta voidaksemme vaatettaa kaikki yhä pitenevien luetteloittemme viluiset lapset tulevan talven pakkasia vastaan, toivomme kummikerhotyölle paljon uusia kannattajia, samalla kun toivotamme entisille jäsenille jatkuvaa innostusta hyvään työhön.

LIITTYKÄÄ JÄRJESTETTYYN YHTEISTYÖHÖN

pienten köyhien lasten hyväksi! »Se, joka on nähnyt nämä kirkassilmäiset, kalpeat, ryysyiset lapset, ei voi välinpitämättömänä sivuuttaa heitä mielestään. Apua ja iloa on heille hankittava vaikkapa kuinkakin vähässä määrässä.» (Lainaus salopitäjän lääkärinrouvan kirjeestä.)

Te lämminsydämiset naiset, liittykää jäseniksi Kotilieden Kummikerhoon näin yhteisvoimin vaatettaaksemme puolialastomat lapset, joilla ilman yhteistä apuamme ei ole mahdollisuutta ensi talvena päästä kertaakaan raikkaaseen ulkoilmaan leikkimään, kun heiltä puuttuu vaatteet ja ennen kaikkea jalkineet. Liittykää joko yksin tai tuttavienne kanssa kerhona suurisuuntaiseen, tarkoin järjestettyyn ja tarkistettuun avustustyöhön, Kotilieden Kummikerhoon, oman maamme vähäosaisten lasten hyväksi. Täyttäkää viimeisellä sivulla oleva ilmoittautumiskaavake, liittäkää siihen kerhonne jäsenluettelo ja lähettäkää ne meille, niin lähetämme Teille yhdistyksemme säännöt, kaavalehtiä lasten vaatteiden ompelemisen helpottamiseksi sekä valitsemanne lahjakirjan, jonka Kotiliesi ilmoittauduttaessa lahjoittaa jokaiselle vähintään viisi jäsentä käsittävälle kummikerholle. Kernaasti annamme kirjeellisesti tarkempia tietoja Kummikerhon avustustoiminnasta.

Näiden rautavaaralaisten lasten sairaalle äidille isokyröläinen kummikerho lähetti välityksellämme äitienpäivän lahjaksi 150: — mk, mutta jo edellisenä päivänä suuren perheen väsynyt äiti ummisti silmänsä iäksi ja lahjarahoilla ostettiin äidille kirstu.

Kausi alkaa...

Kudonta on se käsityön laji, joka meillä on vahvimmin kehittynyt ikivanhojen perinteiden pohjalla. Nyt, syyspuhteiden lähestyessä ja käsityökauden alkaessa on kiintoisinta nähdä kaikkein ensin, mitä sillä taholla on tarjottavana.

O N N I S T U N U T   L E P O S O H V A N U R K K A U S

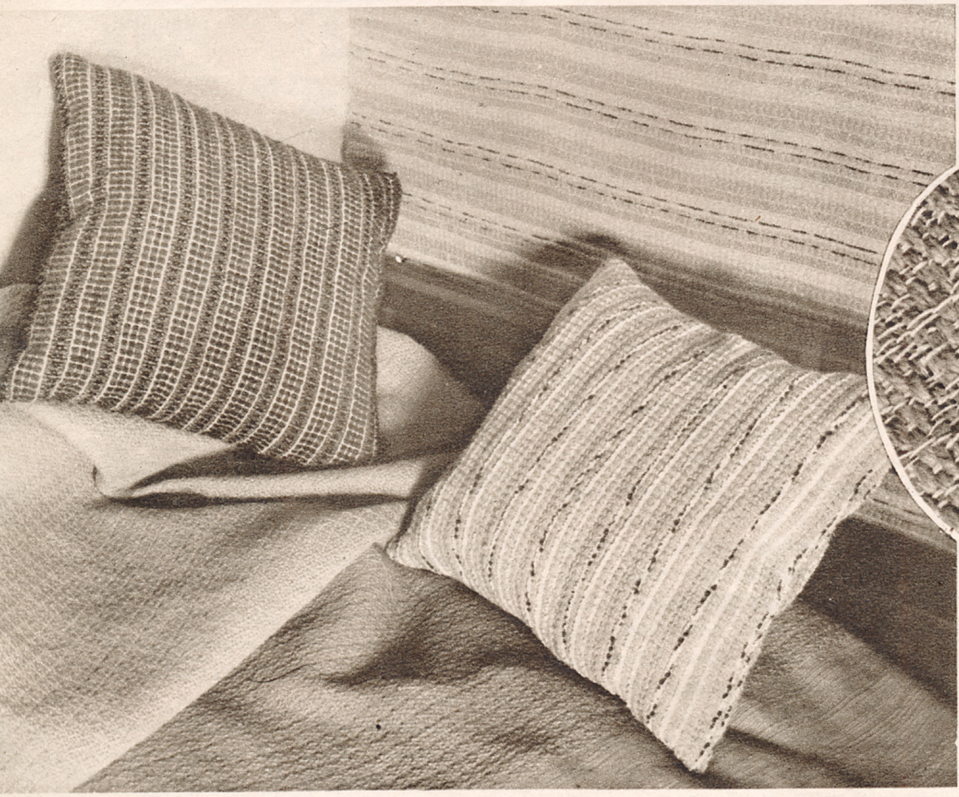

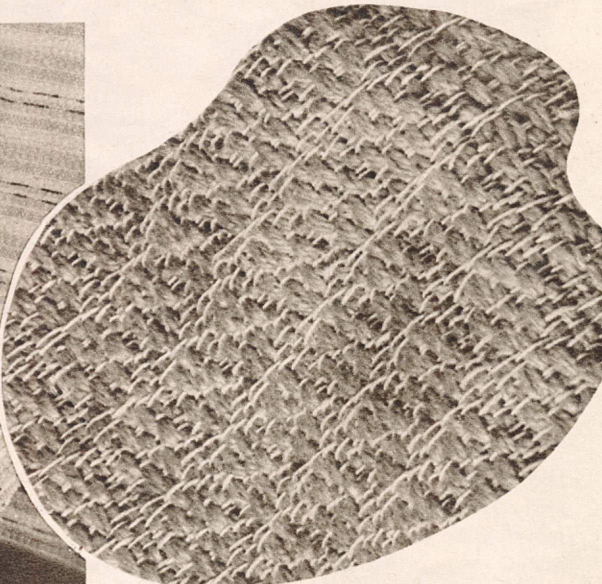

Leposohvanpeite, tyynyt ja seinävaate.

Laila Karttunen: leposohvanpeite: **»Sanna»**, *seinävaate:* **»Saija»**, *tumma tyyny:* **»Silja»**, *vaalea tyyny* **»Selja»**. *Kerrattuun pellavalankaloimeen kudottuja villa- ja vistralangoilla.* **Leposohvanpeite** *on väriltään miedon kellertävänpunainen, kokonaan samanvärinen. 8-vartinen sidoskuvio tekee pinnan eläväksi. Päihin on kudottu 25 cm leveä palttinaraita. Ainekset ja työohje 480: —, työohje lankanäytteineen 50: —.*

Tumma tyyny **»Silja»** *on väriltään tummanruskea ja valkoinen. Kudelanka on paksumpaa kuvion kohdilta ja tekee pinnan hauskan rosoiseksi. Ainekset ja työohje 80: —.*

Vaalea tyyny **»Selja»** *on raidoitettu leposohvanpeitteen punaisella ja tumman tyynyn tummimmalla ruskealla, pohjaväri on valkoista ja vaaleaa hiekanväriä. Ainekset ja työohje 80: —.*

Seinävaate **»Saija»** *on vaaleata tyynyä hiukan tummempi, vaalean kellertävänruskea. heikosti raidoitettu, rosopintainen. Työohje 25:-. Ainekset ja työohje 140:-.*

M A T T O   T E K E E   H U O N E E N

Alla karvalankamatto **»Pohjola»** *somm. Viola Gråsten. Pohja eri vivahteinen vaaleanruskea, kuviot punaisia, harmaanvalkoisia ja tummanruskeita. Koko 2×3 m. Työpiirustus ja karvalangat 855: —. Työpiirustus lankanäytteineen 75: —.*

Alla ruskeankellainen karvalankamatto **»Kaarna»**, *somm. Brita Mether. Erittäin sopiva ruokahuoneeseen. Koko 2×3 m. Karvalangat ja työpiirustus 855: —. Työpiirustus lankanäytteineen 75: —.*

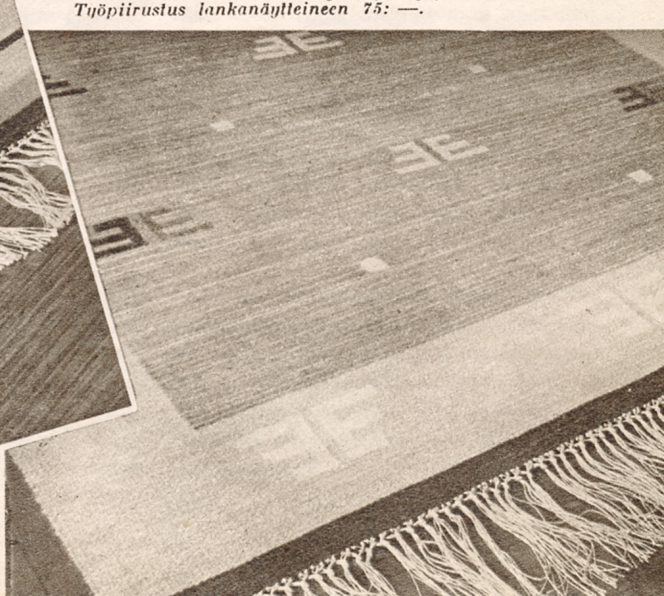

Vas. »KIURUT», vaaleanvihertäväpohjainen pikku ryijy. Koko 70 × 75 cm. Nukkalangat ja malli 130: —. Ompelutyönä 160: —.

Oik. »ONNEN LUPA», Viola Gråstenin sommittelema valkopohjainen ryijy. Kuviot punaista, sinistä ja vihreää. Koko 110 × 150 cm. Nukkalangat ja malli 410: —. Ommeltavan ainekset 515: —.

Alinna. Vanha suomalainen malli Saarijärveltä XXVIII. Vaaleankellertävän ja vihreän reunuksen ympäröimä keskus on tummanruskea ja kuviot sinisiä, keltaisia ja valkoisia. Koko 120 × 160 cm. Nukkalangat ja työpiirustus 360: —.

Leposohva on tullut viime vuosien aikana hyvin tärkeäksi kotiemme huonekaluksi, varsinkin kaupunkien ahtaissa asunnoissa. Sen suojaaminen peitteellä tuottaa monelle ankaraa päänvaivaa. Ja peitteen oikeaan osuva valinta onkin varsin tärkeä.

Arkihuoneen leposohvanpeitteen tulee olla tarpeeksi tumma, ettei se heti lyhytaikaisen käytön jälkeen näytä nuhruiselta, sen on oltava myös lujaksi ja tiiviiksi kudottu sekä sellaisista aineksista, ettei se jokapäiväisessä käytössä ja liikuttelussa helposti rypisty. Suuren kokonsa vuoksi on leposohvan peitteen pysyttävä väriltään melko hillittynä, sen kuitenkaan tarvitsematta olla ikävän likaisenruskea, vaan esim. punainen, vihreä, sininen tai keltainen, kunhan väri on sopivasti miedonnettu.

Leposohvanpeite tarvitsee seuralaisikseen myös sopivan seinävaatteen ja tyynyjä. Ne muodostavat niin yhtenäisen ryhmän, että niiden kaikkien täytyy sopeutua hyvin suurimman esineen, leposohvan peitteen, väriin, vaikk'ei niiden suinkaan tarvitse olla samanvärisiä eikä edes samaa tummuuttakaan kuin se.

Värikkään tai tumman peitteen taakse asetamme mieluimmin vaalean seinäsuojan, joka on tummuudeltaan melko lähellä seinän väriä. Iso, tumma seinävaate vaalealla seinällä vaikuttaa liian raskaalta ja rikkoo seinäpinnan rauhallisuutta. Jokin pieni tyyny sitä vastoin saa mielellään olla aivan tumma ja toinen aivan vaalea, siten saadaan värien tummuuseroilla tarpeellinen eloisuus kokonaissommitteluun.

1

2

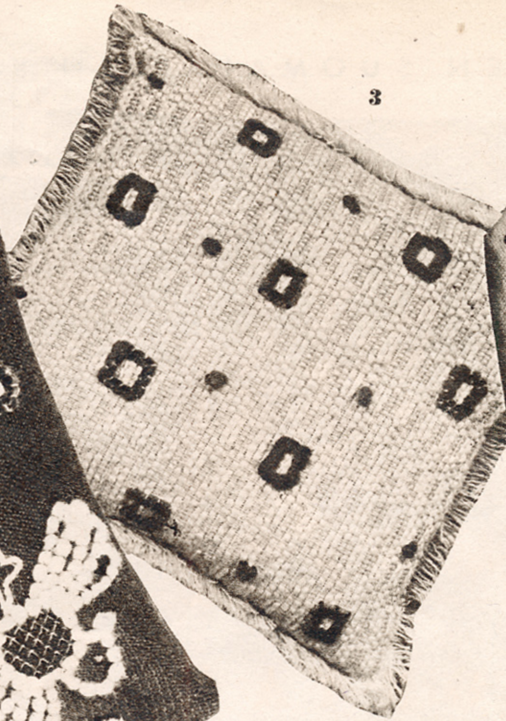

3

4

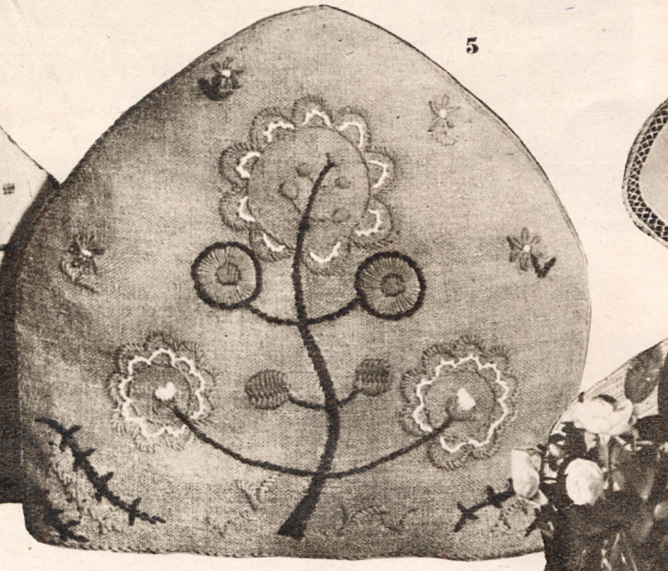

5

7

6

TAIDEKIRJONTAA

Syksyä varten

8

9

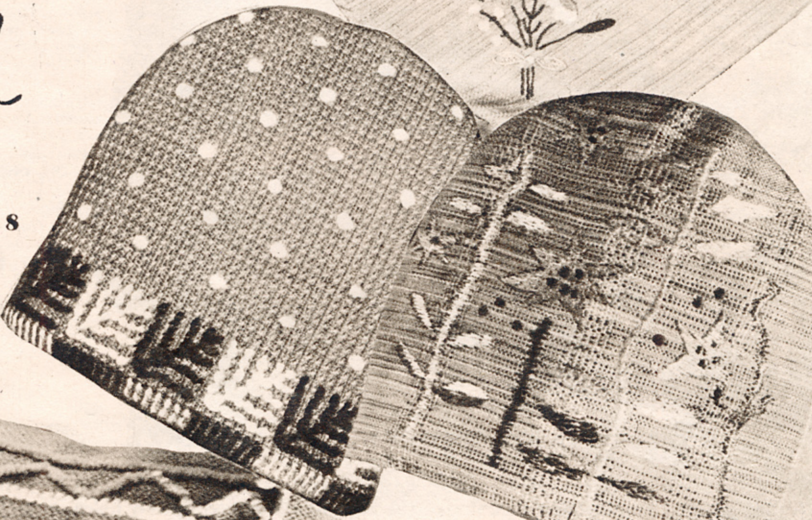

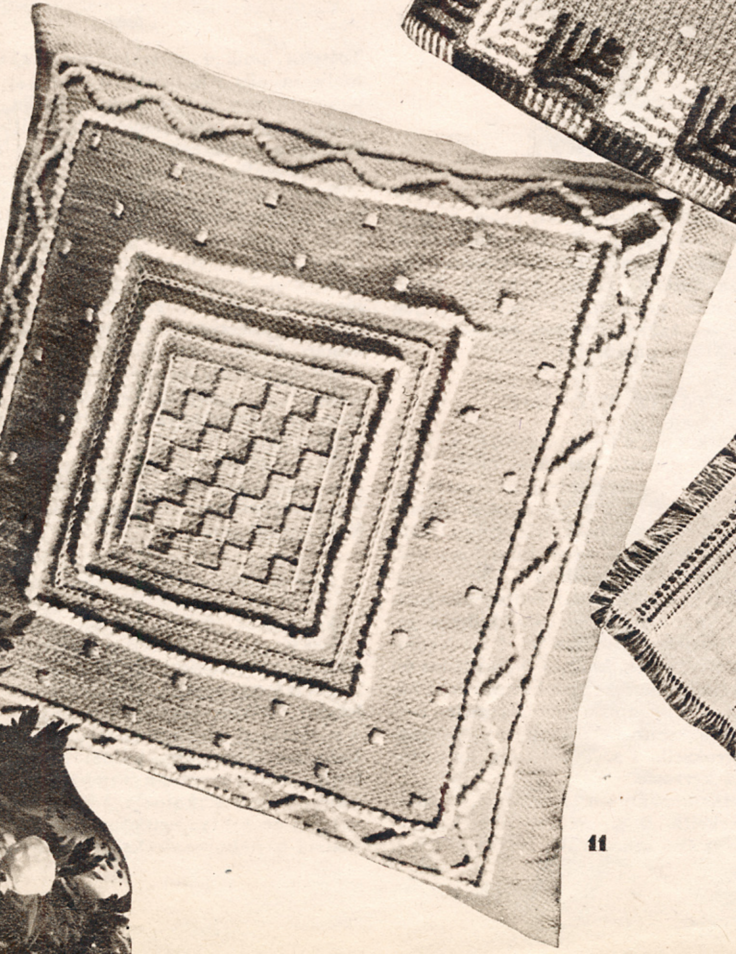

11

10

1. Greta Strandberg: Tyyny »KYYHKYSPARVI». Koko 37×37 cm. Punertavansiniselle pohjakankaalle on lintukuviot ommeltu paksulla villalangalla, joten kuvioiden ääriviivat kohoavat voimakkaasti pohjapinnasta. Kuvioiden värit valkoinen ja violetinpunainen. Aloitettuna lankoineen 95: —.

2. Lea Vehmanen: Liina »SIMPUKKA». Valkoinen, ohut pellavaliina, jossa on kapea ripsureuna. Reunoilla ja liinan keskellä olevat kuviot on ommeltu varsipistoin ja pohjaompelulla, valkoisella helmilangalla. Koko 70×70 cm. Aloitettuna lankoineen 58: —.

3. Viola Gråsten: Tyyny »JALOKIVI». Hohtavan valkoinen, rosoinen pohjakangas on pellavaa ja villaa. Värikkäät kuviot, jotka on ommeltu sinisellä, punaisella, vihreällä ym. villalangalla, tekevät sen erittäin pirteäksi. Reunoilla on kankaasta purettu ripsureunus. Aloitettuna lankoineen 80: —. Koko 36 × 36 cm.

4. Viola Gråsten: Myssy »KESTIT». Tyttöset, puu ja sydämenkuvat on kirjailtu valkoiselle boijikankaalle tummansinisellä, vaaleanpunaisella, kirkkaanpunaisella ja vaaleanharmaalla villalangalla. Aloitettuna lankoineen 60: —.

5. Lea Vehmanen: Myssy »AURINGONKUKKA». Tumma pellavakankainen myssy on kirjottu sinisellä, sinivihreällä, punertavalla ja valkoisella helmilangalla. Aloitettuna lankoineen 42: —.

6. Viola Gråsten: Liina »KISSANKELLO». Keltainen, kotikutoinen silkkiliina on somistettu kevyillä kukkakuvioilla. Viehättävä salin liina. Kuvioissa tummanruskeaa, vaaleansinistä, valkoista ja pronssinkeltaista. Koko 50 × 50 cm. Aloitettuna lankoineen 75: —.

7. Valkoinen etaminikankainen liina on koristettu samanaiheisilla kuvioilla kuin viereinen silkkiliina. Kuvioissa on sinistä, vaaleankeltaista, vaaleanpunaista ja punertavanharmaata. Aloitettuna lankoineen ilman pitsiä 40: —, pitsin kanssa 49: —, pitsi kiinnitettynä 60:—.

8. Kaino Toivola: Myssy »PUNAHILKKA». Karkeahkolle punaiselle kankaalle ommeltu valkoisella, harmaalla ja tummanruskealla vistralangalla. Värikäs kahvipöydän koriste. Aloitettuna lankoineen 65:—.

9. Viola Gråsten: Pannumyssy »TÄHTIKUKKA». Sinertävänharmaalle silkkikankaalle on ommeltu valkoisin, violetein, punertavin ja sinisin silkkilangoin. Piirrettynä ja aloitettuna lankoineen 70: —.

10. Annikki Repc: Kaitaliina »HELMIKK[illegible] Valkoiselle pellavakankaalle valkoisin langoin. Koko [illegible] × 75 cm. Piirrettynä ja aloitettuna lankoineen 35 :—.

11. Grete Hermansen: Tyyny »VALKORUUTU». Koko 38×38 cm. Kotikutoinen, vaaleankellertävä vistrakankainen tyyny on somistettu paksulla valkoisella samettilangalla ja valkoisella silkkikirjailulla. Aloitettuna lankoineen 74:—.

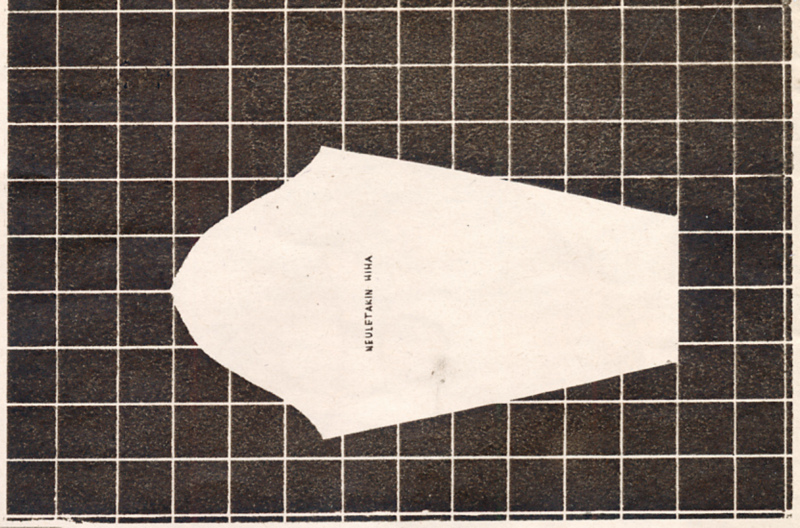

Yllä takin hihan kaava. Suurentamalla kaava luonnolliseen kokoonsa ja vertaamalla neuletta siihen työn kestäessä saadaan hyvä hiha.

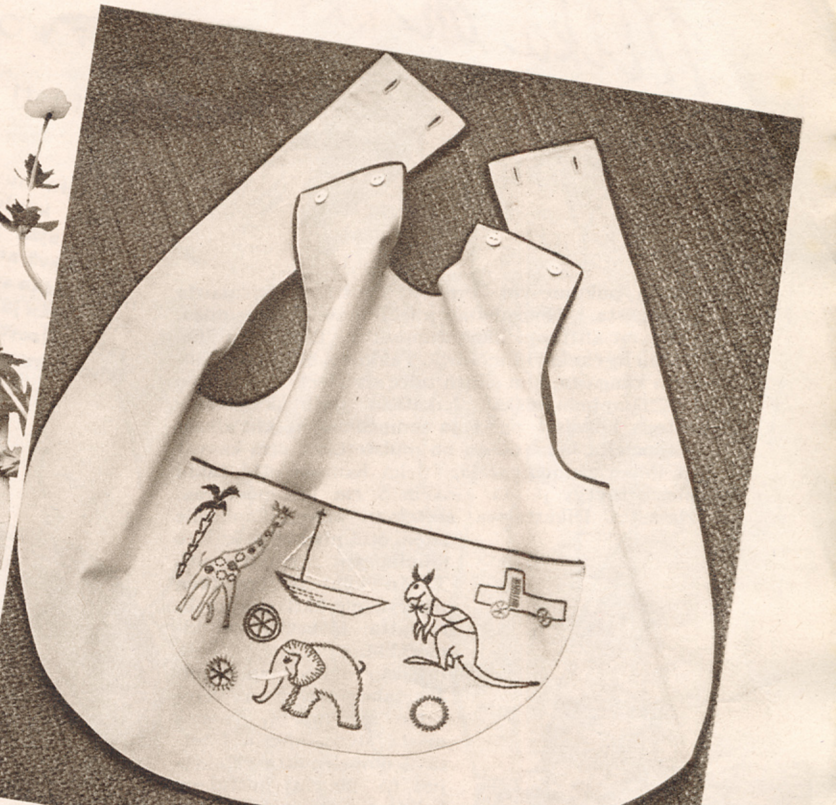

*Yllä tytön esiliina: **»Tepsukka»**. Vaaleansininen 4—6-vuotiaan tytön esiliina. Kaarroke ja tasku kirjottu tummansinisellä, violetinpunaisella ja valkoisella langalla. Aloitettuna 25:—.*

*Yllä oikealla pojan esiliina **»Pepe»**. Vaaleanruskeaa taskukankaista esiliinaa reunustaa sininen nauha. Elefantti punainen, kenguru sininen, kirahvi keltainen, muissa kuvioissa vihreää ja tummanruskeaa. Aloitettuna 19:—.*

*Oik. 10-vuotiaan tytön neulepusero **»Riitta»**, väri harmaansininen, koristeraidat vähän tummempaa sinistä. Äidille hauska käsityö — koulutytölle hyvä syyslukukauden alkaessa. Langat ja työselitys 42:—.*

PERHEEN NUORIMPIEN
Syysvarusteet

6—7-VUOTIAAN NEULEPUKU JA -TAKKI.

Jo kesällä täytyy ajatella syksyä — ainakin äidin, jolla on ympärillään pienokaisia, jotka kuluttavat paljon vaatetta. Vielä ovat kesäasut kunnossa ja käytännössä, ja niillä, joilla ei ole puutarha- ja peltosuruja, on nyt oikeastaan vapaata aikaa. Mitäpä, jos nyt aloittaisi syksyn valmistelut? Ulkona istuessa kaipaa käsityötä, joka sujuisi leppoisaan ja vaivatta, josta silmä ehtisi välillä ihailemaan luonnon vihreyttä ja järven takaa sinisenä häämöittävää metsää.

Täten valmistuu tyttöselle lyhythihainen neulepuku. Elokuussakin sitä saatetaan jo joskus tarvita. Sitten aloitamme takin teon, ja syyskuussa se on hyvään tarpeeseen. Tässä asussa tyttönen hienona aloittaa koulunkäyntinsä. Vähitellen ilmojen kylmetessä vedetään kesätakki ylle ulos lähdettäessä ja sitten vahvempi takki, ja talvipakkasillakin se on erinomainen lisäsisuste.

Mallipuku on tehty 6-vuotiaalle tytölle, jonka mitat olivat: hameen ja takin pituus olkapäältä liepeeseen 65 cm, vartalonympärys rinnan kohdalta 64 cm, hihan pituus 44 cm, hihanreikä ympäri mitattuna 36 cm.

Yhdistelmään oli valittu hauska väriyhdistelmä kotimaisista Yhdistyneiden Villatehtaiden langoista. Takkiin menee 5 1/2 vyyhtiä Hertta-lankaa (mallipukuun käytetty ruskeaa n:o 1450), pukuun 5 vyyhtiä Ansio-lankaa (mallipuku heleä, punertava väri n:o 1419). Teräspuikot n:o 3.

Jos paikkakunnallanne ei ole saatavissa mainittua lankaa, voitte kääntyä Kotilieden Aitan puoleen. Puvun lankojen hinta 40:—, takin lankojen 48:—. Hintoihin lisätään postikulut.

TAKIN TYÖOHJE.

S e l k ä k a p p a l e: luodaan 117 s., neulotaan helmineuletta (siis 1 s. nurin, 1 s. oikein jne. ja toisella puolella päinvastoin). 20 kerrosta. Sitten 7 s. nurin, 4 s. oikein, 7 s. nurin, 4 s. oikein puikon loppuun. Näin neulotaan 14 cm. Kavennetaan joka kolmannella nurjalla raidalla 1 s. Neulotaan 6 kr. väliin ja kavennetaan seuraavilla joka kolmannella nurjalla raidalla, kunnes jokaisessa nurjassa raidassa on 4 s. Neulotaan kaventamatta, kunnes työn pituus on 50 cm. Aloitetaan kainalokavennus. Päätetään 4 s. molemmin puolin, seur. kerroksella 3 s., seur. kerroksella 2 s., seuraavalla kerroksella 1 s. Neulotaan kaventamatta 32 kerrosta.

Aloitetaan pääntien kavennus. Päätetään keskeltä 6 s., seuraavalla kerroksella 2 s. ja sitä seuraavalla kerroksella 2 s. Toiselta puolen pääntien päätetään samalla tavalla 2 s. ja sitten taas 2 s. Olkapää vinotaan kolmella kerroksella, päättämällä ensin hihanpuolelta 6 s., sitten 8 s. ja kolmannella kerroksella loput. Toinen puoli samalla tavalla.

E t u k a p p a l e: luodaan 76 s., neulotaan helmineuletta 20 kerrosta. Sitten 10 s. helmineuletta, 7 s. nurin, 4 s. oikein, 7 s. nurin, 4 s. oikein puikon loppuun. Näin jatketaan 14 cm. Kavennetaan joka kolmannella nurjalla raidalla samoin kuin selkäkappaleessa, kavennusten väliin neulotaan 8 kerrosta. Kainalo kavennetaan: ensin 6 s., neljällä seuraavalla kerroksella kullakin 2 s., siis kaikkiaan 14 s. Neulotaan 28 kerrosta. Pääntietä varten päätetään ensin 8 s., kahdella seur. kerroksella kummallakin 4 s., seur. kerroksella 2 s., kahdella seur. kerroksella kummallakin 1 s. Neulotaan 4 kerrosta. Olka samoin kuin selkäkappaleessa.

PUKU:

5 vyyhtiä, puikot n:o 3.

P u v u n s e l k ä k a p p a l e neulotaan samoin kuin takin selkäkappale.

E t u k a p p a l e: Luodaan 125 s. Neulotaan 20 kerrosta helmineuletta. Sitten 4 s. oikein, 7 nurin jne. Neulotaan samoin kuin selkäkappale kainaloihin saakka. Kainalo kavennetaan samoin kuin takin etukappaleiden kainalo. Kun kainalokavennus on tehty, neulotaan kuusi keskimmäistä s. helmineuleeksi, josta muodostuu pääntien lista. Tämä jakaa työn kahteen osaan. Neulotaan 12 kerrosta, tehdään napinkolo helmineuleeseen. Neulotaan 12 kerrosta ja tehdään toinen napinkolo. Neulotaan 2 kerrosta ja aloitetaan pääntien kavennus, joka kavennetaan samoin kuin selkäkappale. Olka vinotaan samalla tavalla. Toinen puoli neulotaan samoin ottamalla helmineuleen nurjalta puolelta kuusi s., jotka muodostavat nappilistan, joka neulotaan samoin helmineuletta kuin napinkololista.

K a u l u s. Luodaan 106 s. Neulotaan helmineuletta kuusi kerrosta kaventaen joka puikon lopussa 1 s., joten puikolla on nyt 100 s. Neulotaan 48 s., kavennetaan 49:s ja 50:s s. yhteen, samoin 51:s ja 52:s, neulotaan kerros loppuun ja kavennetaan puikon lopussa. Neulotaan kaksi kerrosta kaventaen puikon päissä. Puikolla on nyt 95 s. Neulotaan 20 s. Kavennetaan taas 2 kertaa, neulotaan keskukseen ja kavennetaan 2 kertaa, neulotaan, kunnes neulottavalla puikolla on 22 s., ja kavennetaan 2 kertaa, neulotaan puikko loppuun ja kavennetaan lopussa. Neulotaan 3 kerrosta kaventaen puikon lopussa. Suoritetaan taas samanlaiset kavennukset kuin edellisellä kerralla. Nyt on puikolla 78 s. Neulotaan 3 kerrosta kaventaen puikon päässä. Seuraavalla kerroksella kavennetaan keskellä 2 kertaa ja puikon päässä. Nyt on puikolla 72 s. Neulotaan 5 kerrosta kaventaen puikon päässä. Puikolla on 67 s. Neulotaan 3 kerrosta, jolloin kaulus on valmis. Siis koko kaulus neulotaan helmineuletta.

Mikä on KÄYTÄNNÖLLISIN ASU TYTÖLLE, JOKA KÄY PYÖRÄLLÄ KOULUA?

Helsingin huvilakaupunginosassa asuvalle koulutytölle, joka syksyt keväät ajaa pyörällä kouluun, on tehty sievä asu, joka on yhtä asiallinen pyörän selässä kuin koulunpenkillä. Hän ja asun suunnittelija ovat ystävällisesti suostuneet antamaan lehdellemme työohjeet pukuun.

Tähän pukuun voi kernaasti käyttää kahdenlaista kangasta. Housuhame mieluimmin tummempaa, se kun on alttiimpi likaantumiselle. Tavallinen sheviotti on hyvin käytännöllistä. Takki voi olla pehmeämpääkin kangasta, kun siihen tulee sisusteet. Jos tahtoo takin lämpimämmäksi, leikataan untuvakankaasta sisusteen kokoiset palat ja ommellaan ne yht'aikaa.

Kappaleita leikattaessa on muistettava, että kaavat ovat ilman saumanvaroja. Sekä hameen että takin helmaan täytyy jättää ainakin 5 cm käännösvaraa. Hametta leikattaessa asetetaan kaava kankaalle siten, että pisteviiva kulkee loimilangan suuntaisesti. Tähän kohtaan harsitaan näkyvä merkkilanka unohtamatta tärkeätä poikkimerkkiä.

Ensin ommellaan sivut. Jos tahdotaan panna vetoketju sivuun, on vasemmasta sivusaumasta jätettävä ompelematta vetoketjun (n. 20 cm) mittainen halkio. Sauma avataan silittämällä ja vetoketju upotetaan sen alle. Tikataan 1 cm leveydeltä reunasta. Tämän jälkeen ommellaan lahkeiden sisäsaumat ja vyötärön sisäänotot ja yhdistetään lahkeet kuten housuissa tavallisesti. Kun saumat on avattu, harsitaan laskokset merkkilankoja myöten yhteen ja avataan. Tikataan yläosa poikkimerkkiin asti päältäpäin 1 cm leveydeltä.

Nyt ommellaan vyönauha ja käännetään helma.

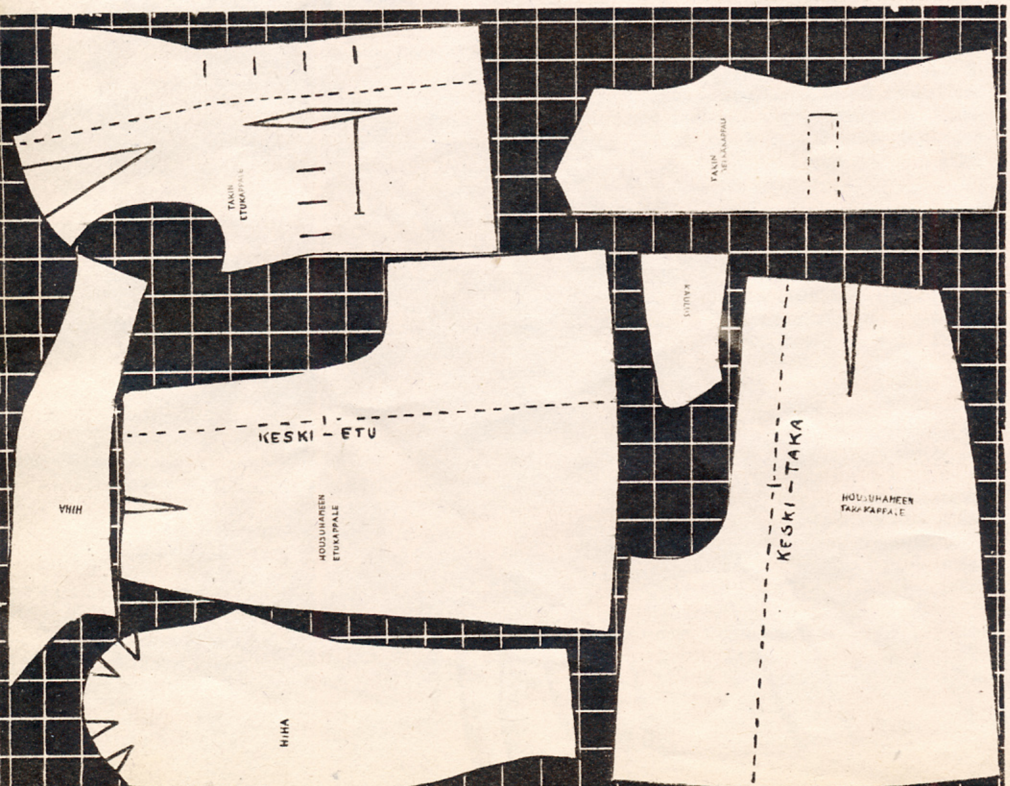

Takin ompeleminen tapahtuu tavallisessa järjestyksessä. Siis: sivut ja olkapäät sekä sisäänotot vyötäröllä ja kuminauhaa varten, lista selän vyötärölle. Taskut vetoketjuineen.

Etukäänteisiin saa käyttää jotakin tukevaa, ei liian paksua jäykistekangasta; samoin kaulukseen.

Kauluksen ja käänteiden reunat on syytä tikata 1 cm leveydeltä, kuten hameessa.

Kun hihojen saumat ja sisäänotot ovat valmiit, yhdistetään ne takkiin siten, että takimmainen keskisisäänotoista asetetaan kohdakkain olkasauman kanssa. On tärkeätä, että hihat ommellaan huolellisesti pitäen hihaa löyhemmällä, erikoisesti olkapäällä. Kun olkapäät on hyvin silitetty, pannaan niihin vatiinityynyt sisälle,kuitenkin asetellen nämä asianomaisen olkapään mukaan. Ne kiinnitetään saumoihin.

Takin ja housuhameen kaavat. Ne on jokaisen helppo oheisesta pienoiskuvasta suurentaa itselleen, jos piirtää itselleen ruudukon, jonka jokaisen ruudun sivut ovat 5 cm. Kun siihen merkitsee pisteet, missä kaavat leikkaavat ruutujen sivuja, saa kaavan tarkoin samanlaiseksi kuin ne isot, alkuperäiset kaavat, joista kuvamme kaavat on valokuvaamalla pienennetty.

Kauneimman YÖPAIDAN *Ompelette itse*

Omin Käsin-lehden sisarlehden, Käsityökerhon heinäkuun numerossa oli itse ommeltavan alusvaatekerraston kaavat, koristemallit ja työohjeet. Nyt liittyy sarjaan kaksi yöpaitaa. Käsityönopettaja Aino Inkeri Ollila on näihin laatinut yhtä tarkat ja pätevät ohjeet kuin kerrastoonkin.

Seuraavassa Käsityökerhon numerossa, joka ilmestyy syyskuussa, on jälleen lisää malleja. Tarttukaa toimeen ja ommelkaa itsellenne alusvaatteisto, joka on kestävä, siro ja hyvänmallinen. — Teillä on siitä iloa joka päivä.

YÖPAITOJEN TYÖOHJEET.

Kangasta varataan hihalliseen malliimme 3.35 m tai 3.45 m riippuen siitä, halutaanko leveä vai kapea helmapäärme, ja hihattomaan 3.25 m.

Langat: koneompeleisiin käytetään silkkipuolaa tai merseroitua rullalankaa riippuen kankaan laadusta, pakotettuihin reikäompeleisiin troija-silkkiä, jota tarvitaan noin 7—8 kaartosta, saumojen nurjanpuolen huolitteluun varataan muliinilankaa 2 kaartosta. Kaikkien lankojen väri on sama kuin kankaankin.

Kaavat: Lehden toimitus on järjestänyt kaavat ruudukolle, jossa ruudun sivun pituus on 5 cm. Seuraten tarkkaan piirustuksessa olevia ohjeita suurennetaan kaava luonnolliseen kokoonsa, merkitään ehdottomasti keskikohdat edessä ja takana ym. merkityt kohdat. Kaavat leikataan paperista ja sovitetaan.

Sovittaminen: Hihallista yöpaitaa sovitettaessa tarkataan pituutta, leveyttä lantion ja rinnan kohdalla (lantion ja vartalon ympärysmittoja), poimutusvaraa yläosan sivukappaleessa, olan leveyttä, pääntien suuruutta, hihojen pituutta ja niiden poimutusvaraa.

Hihatonta yöpaitaa sovitettaessa huomioidaan vyötäiskohtaa ja sen yläpuolella olevia leikkauksia, pitkittäisleikkauksien sopivaisuutta, koko paidan pituutta ja leveyttä, yläosan etukappaleen väljyyttä, pään ja kädentien suuruutta.

Leikkaaminen kankaasta: Kaavat asetetaan kankaalle huomioiden tarkkaan kaavoihin tehtyjä merkintöjä lankojen suunnasta ym. On parasta levittää — mikäli mahdollista — koko kangasmäärä pöydälle ja asettaa kaavat sille, silloin voi nim. parhaiten järjestää kaavat sopivasti kankaalle ilman suurempia hukkapaloja. On muistettava ottaa myöskin huomioon ne muutokset, jotka kaavaa sovitettaessa tehtiin. Kaikkiin yhdistäviin saumoihin jätetään noin 1 cm (runsaasti) saumanvarat siltä varalta, että joudutaan harsimisen jälkeen sovitettaessa vielä muuttamaan saumankohtia kankaan vaatimusten mukaisesti, muualle jätetään noin $^1/_2$ cm saumanvara paitsi hihallisen mallin helmapäärmeeseen, jos se halutaan leveäksi, noin 2—4 cm.

Ompeleminen: Hihallinen yöpaita.

Etukappale: Yläosan keskikappaleeseen käännetään napitusvaraan sisävara ja ommellaan se koneella, sitten käännetään napitusvaran ulkovara. Taitetaan keskikappaleen pykämäisestä reunasta saumanvara (leikataan pyän kärjessä saumanvara auki) ja poistetaan napitusvarasta pyän kohdalta liika saumanvara pois taitetta myöten, jotta pykäreunan terävä kärki saadaan mahdollisimman teräväksi. — Puimutetaan yläosan sivukappale ja harsitaan alaosa siihen. Kiinnitetään keskikappale sivukappaleeseen ja alaosaan.

Selkäkappale: Jos selkäkappaleeseen ei haluta pykämäistä osaa, harsitaan se ilman muuta etukappaleeseen, mutta jos taaksekin halutaan pykämäinen kappale, niin valmistetaan se samoin kuin etukappaleessa. Olka- ja sivusaumat harsitaan. — Hihojen sivusaumat harsitaan ja hihapyöriöön ommellaan 2 poimulankaa noin $^1/_2$ cm päähän toisistaan. Paita sovitetaan uudelleen, jotta varmistutaan sen leikkauksien sopivaisuudesta. — Sovituksen jälkeen ommellaan merkkilangat ja osat erotetaan toisistaan, jotta kukin osa voidaan erikseen käsitellä mahdollisimman pitkälle, ennen kuin ne jälleen liitetään kokonaisuudeksi. — Saumat ommellaan, kuten aikaisemmin on selostettu, mutta keskikappale voidaan ommella useammalla eri tavalla: pakotetulla reikäompeleella, kuten piirros n:o 1 selventää, tai pakotetulla reikäompeleella, kuten piirroksessa n:o 2, jolloin saumanvara käännetään yläosan sivukappaleesta ja miehustasta ja keskikappale on ikäänkuin upotettu paitaan, tai koneella, kuten kuvassa n:o 3 on piirretty. — Pääntie, hihansuut ja paidan helma ommellaan pa-

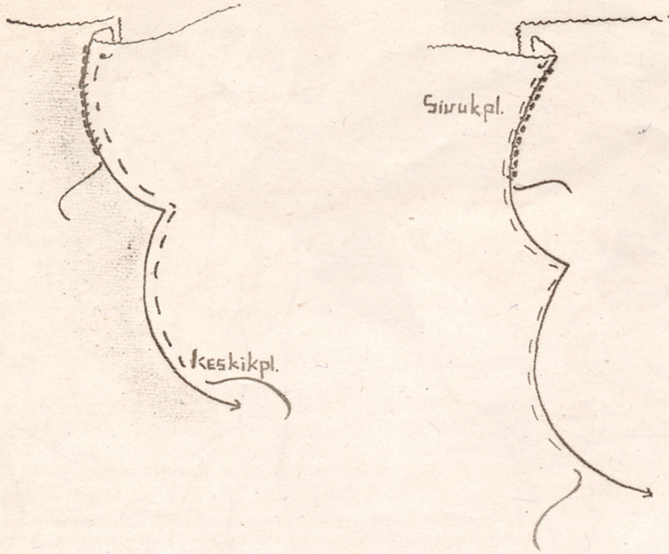

Alla kaksi yöpaidan keskikappaleen koristemallia. Sinikellomalli ommellaan siis yöpaidan sivukappaleeseen, toinen kiertää pykäreunaa itse keskikappaleen puolella. Sinikellomallin työ varsipistoilla, kukan reikä punospistoin, lehdet vinolaakapistoin.

Alempi malli: lehtien varsi pakotetulla reikäompeleella, punospistoreikien varsi varsipistomuunnoksella, lehdet kiertopistoin (riisipistoin), reiät punospistoin.

Piirrosmallin oik. äärimmäisenä olevaan ryhmään on merkitty piirtämällä pistolajit. Joka ei tunne kaikkia nimityksiä ja merkintöjä, keksii helposti omat toteuttamistapansa mallille.

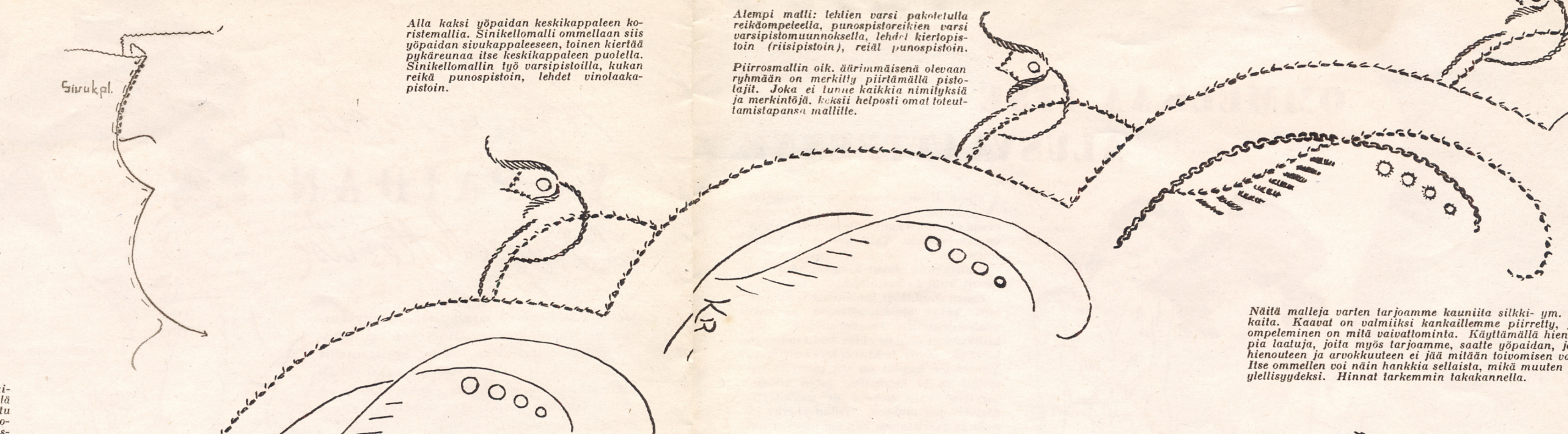

Keskikappale voidaan ommella paikoilleen useammalla eri tavalla: yllä kaksi piirrosta, joissa se on ommeltu pakotetulla reikäompeleella, vas. puoleisessa päällepäin, oikeanpuoleisessa siten, että se päinvastoin ikäänkuin upotetaan sivukappaleihin.

Näitä malleja varten tarjoamme kauniita silkki- ym. kankaita. Kaavat on valmiiksi kankaillemme piirretty, joten ompeleminen on mitä vaivattominta. Käyttämällä hienoimpia laatuja, joita myös tarjoamme, saatte yöpaidan, jonka hienouteen ja arvokkuuteen ei jää mitään toivomisen varaa. Itse ommellen voi näin hankkia sellaista, mikä muuten jäisi ylellisyydeksi. Hinnat tarkemmin takakannella.

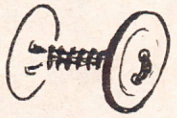

Nappien ompeleminen toisiinsa.

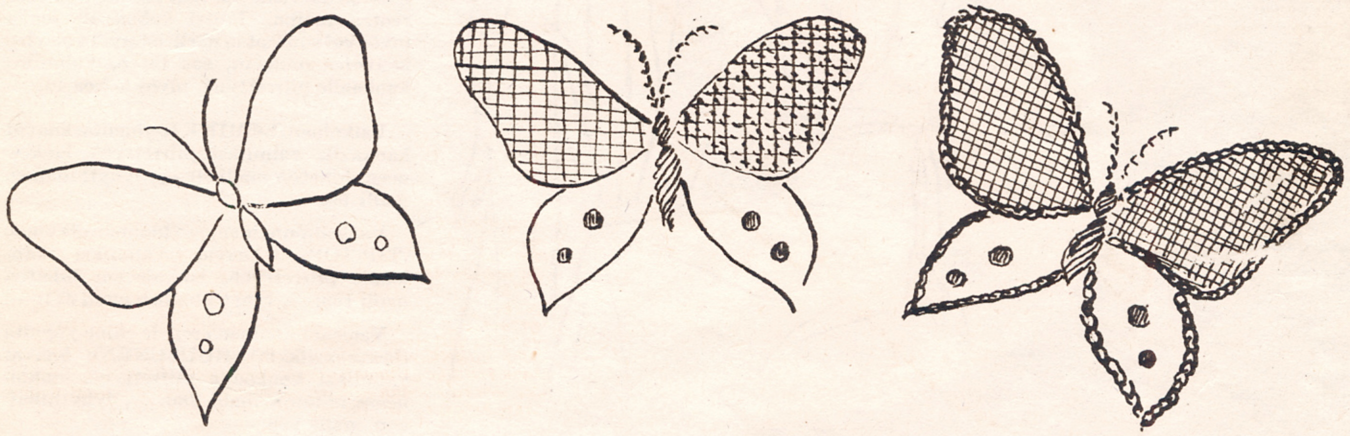

Perhosmalli: Piirrokset osoittavat työn eri asteita. Vasemmalla perhosen ääriviivat, jotka piirretään kankaaseen. Sitten ommellaan ensin tuntosarvet pakotetulla reikäompeleella ja pohjustetaan perhosen pää ja ruumis sekä ommellaan ne sitten vinoin laakapistoin. Sitten pohjustetaan alasiipien pallot ja ommellaan. Puretaan ristikko yläsiipiin näin: puretaan 1 lanka varovasti, jätetään muutama lanka väliin ja näin jatketaan toiseenkin suuntaan. Langan päät painetaan huolellisesti nurjalle puolen siivistä poispäin. Ommellaan ristikko yliluomispistoin molempiin suuntiin yli purkamattoman kohdan hieman kiristäen. Siipien reunat ommellaan ketjupistoin (huom! pienin pistoin!).

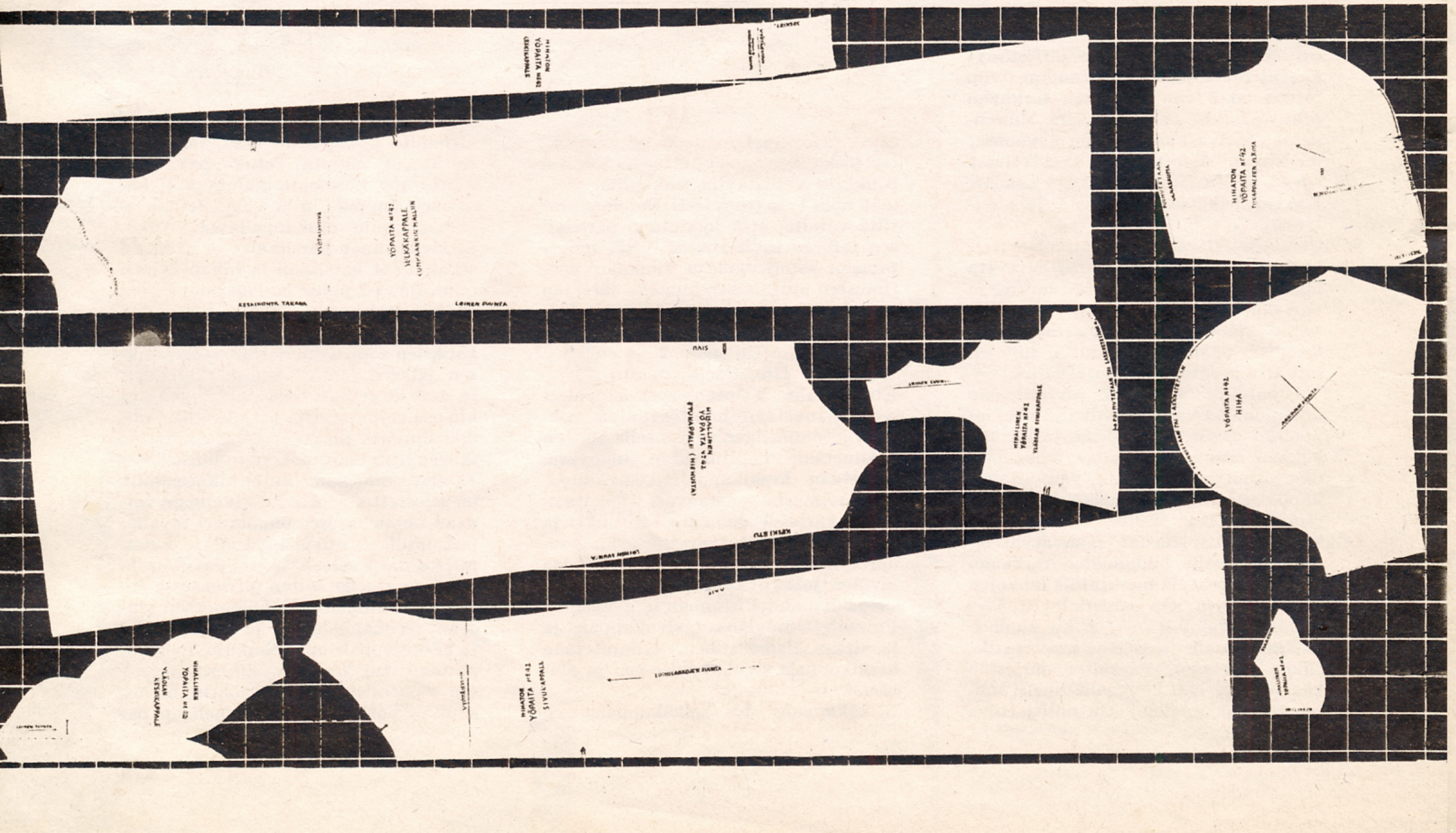

Vieressä vas. molempien yöpaitojen kaavat, joihin on kuhunkin merkitty asianmukaiset ohjeet. Selkäkappale on siis kummassakin mallissa samanlainen, paitsi että hihalliseen malliin voi, jos haluaa, taakse leikata kaarrokkeen, joka on merkitty. — Kaavat on siis suurennettava luonnolliseen kokoonsa kaavakoltamme ja senjälkeen aseteltava kankaalle. Kaavoihin on merkitty, miten ne asetellaan kuteen ja loimen suuntaan nähden.

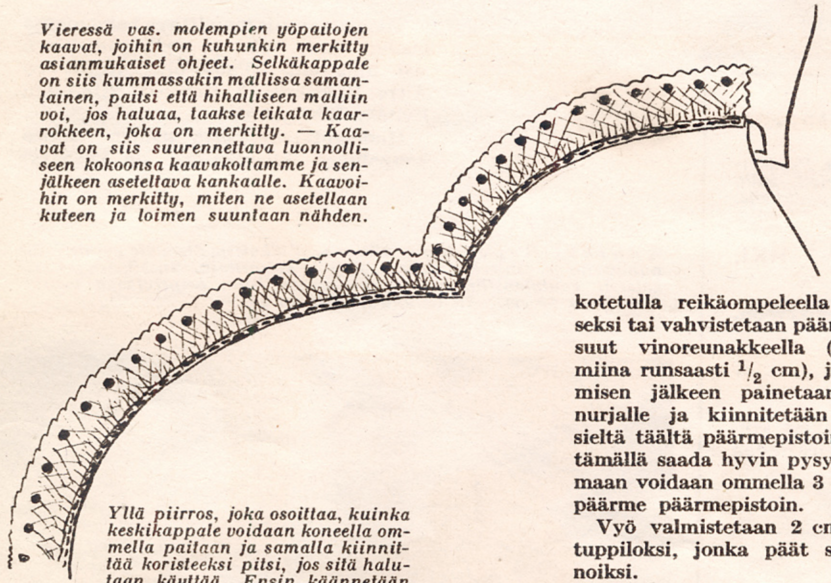

Yllä piirros, joka osoittaa, kuinka keskikappale voidaan koneella ommella paitaan ja samalla kiinnittää koristeeksi pitsi, jos sitä halutaan käyttää. Ensin käännetään saumanvara keskikappaleesta, sitten harsitaan keskikappale sivukappaleelle, poimutetaan pitsiä hieman ja harsitaan pyille. Sitten ommellaan koneella ja lopuksi huolitellaan nurja puoli kaventamalla saumanvarat ja ommellen napinläpipistoja niiden reunojen yli.

kotetulla reikäompeleella nirkkomaiseksi tai vahvistetaan pääntie ja hihan suut vinoreunakkeella (leveys valmiina runsaasti $^1/_2$ cm), joka ompelemisen jälkeen painetaan kokonaan nurjalle ja kiinnitetään ainoastaan sieltä täältä päärmepistoin, ellei silittämällä saada hyvin pysymään. Helmaan voidaan ommella 3 cm levyinen päärme päärmepistoin.

Vyö valmistetaan 2 cm levyiseksi tuppiloksi, jonka päät siistitään vinoiksi.

Huom.! Paidan sivusaumat voidaan ommella koneella, ja valmistetaan silloin katesauma, mutta kangas on silloin nainsookia tai muuta samantapaista.

Paidan sivusaumaan ommellaan kapeasta tuppilosta silmut, jotta vyö pysyy oikealla paikallaan.

Koristaminen: Piirustus selventänee tämän mallin koristamisen.

Hihaton yöpaita.

Miehustan kapeista kaistoista käännetään saumanvarat (toisesta kaistasta molemmilta pitkiltä sivuilta). Kaistat harsitaan sivukaistoihin. Yläosa poimutetaan olalta ja alhaalta (kaksi poimulankaa), selkäkappale harsitaan etukappaleeseen siten, että selkäkappaleen olkasaumasta käännetään saumanvara ja viedään selkäkappale etukappaleelle, mutta etukappaleen sivuista käännetään saumanvara ja etukappale harsitaan selkäkappaleelle. — Sovitetaan ja merkkilankojen ompelemisen jälkeen somistetaan yläosa kuten piirustuksessa tai ommellaan perhosten asemasta 3 punospistoreikää tai palloa ryhmään ja sirotellaan näitä ryhmiä kappaleelle tai ommellaan tähtiä pakotetulla reikäompeleella. —

Miehustan saumat ommellaan pakotetulla reikäompeleella, samoin olkasauma, ja huolitellaan nurjapuoli. Pääntie ja käsivarrentie vahvistetaan pakotetulla reikäompeleella nirkko- tai pykäreunaiseksi, samoin helma tasoittamisen jälkeen.

Vyö valmistetaan samoin kuin edellä, tai jos halutaan vyö koristeellisemmaksi, niin ommellaan vyön kumpaankin päähän 3 tai 4 kapeata, pitkää tuppiloa (täysi vinoja) ja solmitaan ne somasti. Tasaleveä vyö on silloin 10 à 15 cm lyhyempi kuin väljä vyötäisten ympärys.

614

OMMELKAA ITS
ALUSV

Viime Käsityökerhon numerossa tarjosimme lukijoillemme tilaisuuden saada valmiiksi kankaalle piirrettyjä alusvaatekerrastoja. Tällä kertaa on yöpaitojen vuoro.

Valittavana olevat kangaslaadut ovat samat kuin kerrastoihin:

Laatu »Lumikki», lumenvalkoinen, pehmeä, kevyt alusvaatekangas, ja kaksi vaaleanpunaista luonnonsilkkiä, nim. kiiltävämpi crep de chine-laatu ja toinen, kestävä, myös hohtavapintainen laatu. Yöpaitojen kaavat on siis piirretty valmiiksi näille kankaille, joten tilaajan tarvitsee vain leikata ne merkittyjen ääriviivojen mukaan. Tilkut jäävät hänelle ja tarvittaessa hän voi hieman suurentaa mallia. Paitsi kokoa 42, jonka myös voi suurentaa itselleen siv. 14 olevien kaavojen mukaan, saa täten, valmiiksi kankaalle piirrettynä, myös kokoa 46.

Valkoinen »LUMIKKI»-yöpaita; kaavat kankaalle valmiiksi piirrettynä, lankoineen: hihaton malli 80: —, lyhythihainen malli 90: —.

Vaaleanpunainen, luonnonsilkkinen »TIP-TOP»; kaavat valmiiksi kankaalle piirrettynä, lankoineen: hihaton malli 198: —, lyhythihainen malli 211: —.

Vaaleanpunainen crep de chine-yöpaita (luonnonsilkkiä) »RUUSUNEN»; kaavat valmiiksi kankaalle piirrettynä, lankoineen: hihaton malli 280: —, lyhythihainen malli 298: —.

Tilaajan on siis mainittava haluamansa laadun nimi, koko ja malli (hihallinen vai hihaton). Tilausosoite: Kotilieden Aitta, Bulevardi 12, Helsinki. Hintoihin lisätään lähetyskulut.

Huomautetaan, että näiden mallien kaupallinen jäljentäminen on kielletty.

Annikki Repo: Liina **»Iloisa».** *Valkaisemattomalle printerssille punaisella ja sinisellä kirjottu aita- ja sidepistoin. Suosittelemme erikoisesti koululapsille helpon, heille sovellelun ompelutavan vuoksi Koko 70 × 70 cm. Aloitettuna lankoineen 35: —.*

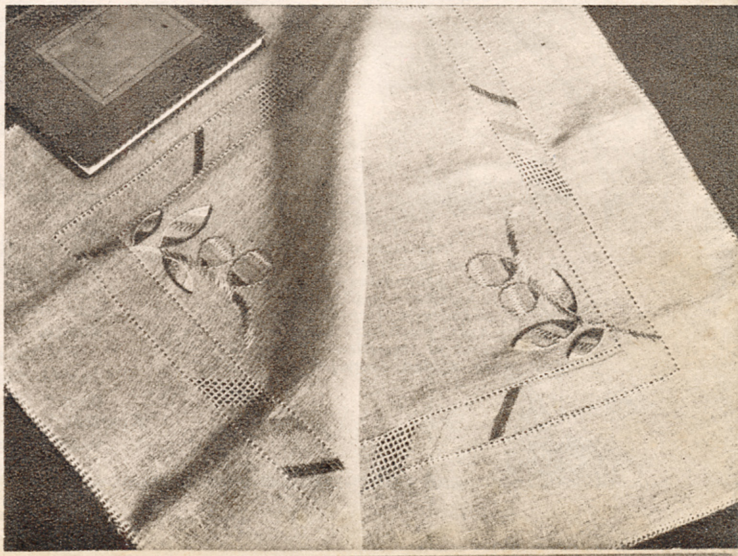

Huom.! Lähetettävä suljetussa kirjeessä.

Yksinään voi myös liittyä Kotilieden Kummikerho ry:n jäseneksi. Pyydämme silloinkin käyttämään tätä kaavakella ja täyttämään siis rivit, joilla mainitaan paikkakunnan nimi, ilmoittautujan nimi sekä selvä postiosoite.

KOTILIEDEN KUMMIKERHO, BULEVARDI 7, HKI.

Ilmoitamme täten, että olemme perustaneet kummikerhon.

Paikkakunnan nimi: ....

Kerhossa on nyt .... jäsentä, joiden nimikirjoitukset seuraavat eri paperilla. Se kerhon jäsen, jolle saa kirjeenvaihdon osoittaa, on

(nimi:) ....

(selvä postiosoite:) ....

....

Kerhollemme pyydämme lähettämään lahjakirjan:

1. Karl Holter: **Nahkakirje** *tai / 2. Tyyni Tuulio:* **Florence Nightingale** *tai / 3. Auni Nuolivaara:* **Isäntä ja emäntä** *tai 4.* **Päivä ja ehtoo** *tai / 5. kirjaset Kaarina:* **Anja otti paikan** *sekä Annikki Rasti:* **Lumotut silmät** *tai / 6. Hilja Haahti:* **Sukupolvet vaihtuvat** *tai / 7. Selma Anttila:* **Nuoret kauppiaat** *tai / 8. Ade Vries:* **Lapsen silmin,** *lapsiromaani Hollannista.*

W.S.O.Y:n syväpainossa
Porvoossa 1939.